

Verslag Internetconsultatie AMvB Grootschalige uitrol slimme meter

21-01-2014

Inleiding

De concept-AMvB Grootschalige uitrol van de slimme meter (hierna: het conceptbesluit) is van 11-11-2013 tot 09-12-2013 via internetconsultatie voorgelegd. Hierop zijn verschillende reacties binnengekomen van burgers. Daarnaast hebben Netbeheer Nederland, Energie-Nederland en Robin Energie gereageerd. In dit verslag zijn de reacties van deze partijen beschreven en een toelichting in hoeverre deze tot wijzigingen in het concept Besluit of memorie van toelichting hebben geleid. De reacties hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

1. Duidelijkheid weigeroptie
2. Uitrolplanning
3. Gelijk speelveld dienstenmarkt
4. Uitrol vs. aanbidding
5. Schakelfunctie
6. Overig (tekstuele aanpassingen)

Op www.internetconsultatie.nl/amvbgrootschaligeuitrolslimmemeter zijn alle documenten met betrekking tot deze consultatie te vinden: het conceptbesluit, de nota van toelichting op de consultatie, de ingezonden reacties en dit consultatieverslag.

1. Duidelijkheid weigeroptie

Het belangrijkste punt wat burgers aangaven was de behoefte om in dit conceptbesluit meer duidelijkheid te verschaffen over de weigeroptie. Dat een afnemer een slimme meter kan weigeren is reeds wettelijk vastgelegd in zowel de Elektriciteitswet (artikel 26ae, lid 11) als de Gaswet (artikel 13d, lid 10). Hierin staat dat indien een op afstand uitleesbare meetinrichting door de netbeheerder ter beschikking wordt gesteld, een afnemer deze meetinrichting kan weigeren. Daarom leiden de opmerkingen over dit onderwerp niet tot wijzigingen in het conceptbesluit.

2. Uitrolplanning

Netbeheer Nederland onderschrijft de ambities die in het conceptbesluit worden genoemd en stemt grotendeels in met de inhoud en strekking hiervan. Zij geeft aan dat het belang van de netbeheerders voor een efficiënte uitrol ontbreekt. Vanuit de verantwoordelijkheid die de netbeheerders hebben voor de aanbidding van slimme meters, is de uitrolplanning gericht op een zo kostenefficiënt mogelijke aanbidding van slimme meters. Het moeten wijzigen van de planning als gevolg van wensen van belanghebbenden zal naar verwachting van Netbeheer Nederland een negatieve invloed hebben op de efficiëntie van de investeringen.

Energie-Nederland geeft aan dat een transparante uitrolplanning die ook door de netbeheerder wordt behaald essentieel is voor een breed aanbod energie-aanbiedingen rondom slimme meters vanuit de energieleveranciers. Energie-Nederland dringt aan op het naar voren halen van de uitroltempo om aan de vaag naar energiebesparingsdiensten tegemoet te kunnen komen en dat de uitrolplanning wordt vastgelegd in het conceptbesluit.

De initiële uitrolplanning van de netbeheerders, die vooral gericht was op een zo hoog mogelijke kostenefficiëntie, is reeds aangepast door het naar voren halen van het uitroltempo vanwege het belang van energiebesparing. Deze uitrolplanning is opgenomen in de nota van toelichting, waarbij is aangegeven dat het tempo en de wijze van uitrol de komst van energiebesparingsdiensten en innovatieve diensten moet stimuleren en tevens rekening moet worden gehouden met het belang van een kostenefficiënte uitrol. Het is essentieel dat alle belangen bij de uitrolplanning in gezamenlijkheid bekeken moeten worden. Een focus op alleen een efficiënte uitrol zal niet tegemoet komen aan de ambities die er zijn op het vlak van energiebesparingen. Goede samenwerking en afspraken hierover tussen netbeheerders en marktpartijen zijn onontbeerlijk. Daarom worden in het eerste kwartaal

van 2014 afspraken gemaakt tussen de betrokken partijen over onder andere de uitrolplanning. Het streven is om deze afspraken vast te leggen in een convenant.

3. Uitrol vs. aanbidding

Netbeheer Nederland geeft aan dat de doelstelling van het Besluit is verschoven van aanbieden naar realiseren door het gebruik van het woord uitrol. Zij stelt daarom voor om de term 'uitrol' en alle varianten hierop in het conceptbesluit en in de nota van toelichting te vervangen door de term 'aanbidding'. In samenhang hiermee geeft Netbeheer Nederland aan dat de term 'ter beschikking is gesteld' in artikel 2 vervangen moet worden door 'is aangeboden' en dat het uitrolpercentage van 100% zoals genoemd in de nota van toelichting moet worden veranderd in aanbiddingspercentage van 100%.

De term 'ter beschikking stellen' komt voort uit artikel 26ae Elektricitwet 1998 en dit leidt aldus niet tot een aanpassing. Ook de term 'uitrol' is in alle eerdere toelichtingen en parlementaire stukken gebruikt om bijvoorbeeld de kleinschalige en grootschalige uitrol te duiden en omwille van eenduidigheid leidt deze suggestie van Netbeheer Nederland niet tot een aanpassing. Wel is in de nota van toelichting de term 'ter beschikking stellen' gebruikt waar het gaat om toelichting van artikel 2.

4. Gelijk speelveld dienstenmarkt

Energie-Nederland geeft aan klaar te zijn voor de uitrol van slimme meters en graag bij te willen dragen aan de acceptatie en het maatschappelijk nut van de slimme meter. Belangrijke randvoorwaarden voor de leveranciers zijn gelijke toegang tot de (nieuwe) dienstenmarkt, het tempo van de uitrol en de communicatie hierover.

Deze randvoorwaarden worden onderschreven in dit besluit, het belang van een gelijk speelveld is toegevoegd aan de nota van toelichting Het is, zeker in de grootschalige uitrolperiode, essentieel dat hier goede en concrete afspraken over worden gemaakt tussen netbeheerders en marktpartijen voor optimale benutting van de slimme meter door de consument. Deze afspraken worden verankerd in het bovengenoemde convenant.

5. Schakelfunctie

Robin Energie ziet met de grootschalige uitrol van de slimme meter meer mogelijkheden tot energiebesparing en juicht dit toe. Robin Energie geeft aan dat het succes van de slimme meter schuilt in het enthousiastmeren van de consument om actief aan de slag te gaan met een energiebewuste grondhouding en dat het verwijderen van een functionaliteit als de schakelfunctie en daarmee het kunnen afsluiten van consumenten beperkend is.

Met het verdwijnen van de schakelfunctionaliteit blijft echter nog steeds de mogelijkheid bestaan om consumenten af te sluiten, mits voldaan wordt aan de procedure die in de regeling afsluitbeleid is vastgelegd. Daarom wordt naar aanleiding van de reactie van Robin Energie over de schakelfunctie het concept besluit niet aangepast.

Energie-Nederland stelt vast dat in het besluit geen verbod op de schakelfunctionaliteit is opgenomen en dat de mogelijkheid open wordt gelaten om slimme meters met schakelaar in het kader van prepaiddiensten aan te bieden terwijl dat tegelijkertijd vanuit beleidsoptiek niet wenselijk zou zijn.

In het besluit metereisen worden minimumfunctionaliteiten van op afstand uitleesbare meetinrichtingen gesteld en dit besluit regelt alleen dat de verplichting voor het hebben van een schakelfunctionaliteit in de slimme meter komt te vervallen. Voor de meters die al voor inwerkingtreding van dit concept besluit zijn opgehangen en voorzien zijn van een schakelaar is daarom artikel 4, lid 8 ingevoegd. Voor nieuw aan te bieden meters regelt dit concept besluit dat de minimumeis van het hebben van een schakelfunctie komt te vervallen. Voor de helderheid is daarom de nota van toelichting aangepast.

6. Kleinere intervalwaarden gas

EnergieNederland dringt erop aan om de actualiteit van de gegevens van de slimme gasmeter op de P1-poort (consumenteninterface) te verbeteren. Nu worden 1 keer per uur de gegevens doorgegeven, het voorstel van EnergieNederland is om deze frequentie te verhogen naar 12 keer per uur zodat de consument meer geprikkeld wordt om te besparen aangezien de meeste besparingen te behalen zijn op het gasverbruik. De concept AMvB is hier niet op aangepast omdat in de metereisen staat wat de minimale frequentie moet zijn, namelijk 1 keer per uur. Als het gewenst is dat de frequentie omhoog gaat zou dit input kunnen zijn voor een nieuwe DSMR-versie van de slimme meter.

Overig

Naast bovengenoemde punten zijn er nog een paar tekstuele suggesties gekomen, die verwerkt zijn in het conceptbesluit en/of de toelichting.

1. Op advies van Netbeheer Nederland wordt artikel 95la veranderd in 95al.
2. In de nota van toelichting wordt op verzoek van Netbeheer Nederland "grootschalige renovatie" (p.4) vervangen door "ingrijpende renovatie".

Bijlage 1 – Reactie op Internetconsultatie van Energie-Nederland

9 december 2013

Reactie Energie-Nederland op consultatie Besluit grootschalige uitrol van slimme meters

Energie-Nederland maakt graag gebruik van de geboden mogelijkheid om inbreng te kunnen leveren op de consultatie over het Besluit grootschalige uitrol van slimme meters. Deze inbreng bestaat uit het benadrukken van een aantal voor energieleveranciers belangrijke aspecten van de grootschalige uitrol en de functionaliteit van de slimme meter. Graag willen wij met onze inbreng een bijdrage leveren aan de acceptatie en het maatschappelijk nut van de slimme meter.

▪ Creëer een optimaal kader voor de markt voor diensten rondom slimme meters

Het Derde Pakket van de EU (2009/72/CE en 2009/73/CE) gaat er nadrukkelijk van uit van het begrip “*consumer empowerment*”. Consumenten zullen tot “actieve participatie” worden verleid door de introductie van de slimme meter in de EU. Deze grotere betrokkenheid van consumenten moet ontstaan doordat consumenten meer keuze kunnen maken uit onderscheidende energie-aanbiedingen rondom slimme meters door energieleveranciers.

Sinds 1 augustus 2013 kent de Nederlandse markt het Leveranciersmodel waarbij nagenoeg alle klantcontacten en betalingsmomenten via de energieleverancier lopen (“*single point of contact*”). De energieleverancier kent het energieverbruik en het betalingsgedrag van de consument, en verstrekt het Verbruiks- en Kostenoverzicht met instemming van die consument op basis van op afstand uitleesbare meetgegevens.

Energie-Nederland is van mening dat diensten rondom de slimme meter in het domein van productie, handel en/of levering van energie vallen. Derhalve verzoeken wij met het Besluit een gelijk speelveld voor de toegang tot deze markt voor diensten rondom slimme meters mogelijk te maken.

De betreding van de markt door ondernemingen die deel uitmaken van dezelfde groep als een netbeheerder kan een beperking van de omvang van de markt opleveren. Waar door een dergelijke onderneming al vrij risicoloos modules en informatie wordt geleverd, waar al energiediensten worden gerealiseerd, daar is het vanaf dat moment voor toetreders zeer ontmoedigend om te gaan investeren en risico's te nemen in een prille markt. Voorkomen moet worden dat constructies ontstaan waarin bijvoorbeeld de netbeheerder of een onderneming binnen de groep de kosten van de prioriteitsplaatsing voor zijn rekening neemt en/of vervolgens deze (of een andere) onderneming binnen de groep daarop diensten aanbieden.¹ Daarom vragen wij aandacht voor het non-discriminatiebeginsel dat geldt voor netbeheerders bij de uitrol van de slimme meter. Het is van het grootste belang dat netbeheerders alle partijen op gelijke wijze faciliteren. Om dat gelijke speelveld te garanderen dient toezichthouder ACM hier actief en frequent op te toetsen.

¹ Zoals Enexis dat bijvoorbeeld heeft aangekondigd in haar initiatief Buurkracht, Energiea, “Enexis koppelt besparingsgezinde buurtbewoners aan elkaar”, 18 November 2013.

- **Uitroltempo slimme meters, proposities op kwartierwaarden en prioriteitsplaatsingen worden bepaald door de netbeheerders: energieleveranciers kunnen slechts volgend zijn**

Energieleveranciers worden regelmatig gevraagd om consumenten zo snel mogelijk proposities aan te bieden waarin wordt afgerekend op kwartierwaarden. Energieleveranciers zijn hier zeker toe bereid zodra vanuit de markt hieraan behoefte ontstaat. Hierbij moet vooralsnog wel rekening gehouden worden met (1) dat elektriciteitsprijzen in Nederland zo 'vlak' zijn dat er voor consumenten zelfs met hoog/laag tarief nauwelijks voordeel valt te behalen², (2) het huidige marktmodel en de bijbehorende centrale systemen (via EDSN) niet in staat zijn om de verbruikspatronen uit slimme meters mee te nemen in de verrekening van belangrijke marktprocessen als allocatie en ballancering, (3) het voorgestelde uitroltempo van slimme meters belemmerend is voor een breed aanbod energie-aanbiedingen rondom slimme meters vanuit de energieleveranciers, en hierdoor nog voor een relatief lange periode bij een groot deel van de consumenten nee zal moeten worden verkocht; hun conventionele meetinstallatie kan immers geen energie-aanbiedingen rondom slimme meters aan.

Energie-Nederland onderkent dat een goede samenwerking tussen netbeheerders, energieleveranciers en onafhankelijke diensten aanbieders op het gebied van informatieverstrekking richting de consument noodzakelijk is. Wij zien mogelijkheden om in samenwerking met de netbeheerders de consument optimaal te informeren over de mogelijkheden van de slimme meter onder andere voor wat betreft inzicht in verbruik en energiebesparing. Voor de timing van die communicatie richting de eindverbruiker speelt de uitrolplanning een belangrijke rol.

Ook vanuit commercieel perspectief is transparantie over de uitrolplanning belangrijk. De markt is druk bezig geweest met de ontwikkeling van innovatieve producten en diensten die zijn gebaseerd op functionaliteiten van de slimme meter. In het kader van energie efficiëntie en energiebesparing zijn inmiddels diverse commerciële producten ontwikkeld die (gelijktijdig met de slimme meter) op de markt kunnen worden gebracht. De introductie van die producten zou een enorme boost krijgen van een transparante planning die ook door de netbeheerder wordt behaald.

Om aan de vraag naar energie-aanbiedingen rondom slimme meters tegemoet te kunnen komen dringt Energie-Nederland aan op het naar voren halen van het uitroltempo van slimme meters. Daarom dringt Energie-Nederland er op aan dat de uitrolplanning wel degelijk in het Besluit wordt vastgelegd en de uitvoering nauwgezet gemonitord. Ook vragen wij de categorie potentieel teleurgestelde consumenten tot een minimum te beperken door het proces voor prioriteitsplaatsingen³ fors te verbeteren.

Wanneer de centrale systemen voor de energiemarkt het mogelijk maken om vraagresponse te realiseren, en zowel het uitroltempo als het proces voor prioriteitsplaatsingen zijn geoptimaliseerd, staan de energieleveranciers klaar om de consument aantrekkelijke energie-aanbiedingen rondom

² Het artikel "Voordeel laag stroomtarief is achterhaald" in Trouw 27 Oktober 2013, stelt "*Tegenwoordig is het dag- en nachttarief echter niet meer nodig volgens Martijn Boelhouwer van Netbeheer Nederland. 'Het effect op het stroomnet is - als iedereen overgaat van dubbel naar enkel tarief - verwaarloosbaar.'*" Dit geldt dan ook voor kwartiertarieven, periodes die vele malen kleiner zijn dan de periode van 8 of 10 uur 'daltarief'.

³ Het is nu echter regelmatig het geval dat Prioriteitsplaatsingen binnen de eerste 3 maanden worden afgewezen, en daarna opnieuw aangevraagd, waardoor *de facto* de plaatsingstermijnen niet 3 maar 5 of 6 maanden zijn. Het spreekt voor zich dat consumenten hierdoor worden teleurgesteld en een negatieve attitude jegens de slimme meter ontwikkelen. We vertrouwen er op dat de Wetgever en de Toezichthouder hier op in willen grijpen, daar het de acceptatie en benutting van slimme meters raakt.

slimme meters aan te bieden, bijvoorbeeld op basis van kwartierwaarden. In de tussentijd wordt actief ervaring opgedaan met praktijksituaties op kleine schaal.

- **Transparantie naar de consument: Tijdige en juiste informatie over de planning van de uitrol**

Het is algemeen bekend dat het beste moment om consumenten te interesseren voor diensten rondom slimme meters het moment van plaatsing is. Om marktwerking en acceptatie optimaal te stimuleren dienen energieleveranciers dat moment tijdig te kennen.

Wij vragen daarom nadrukkelijk om een uitrolplanning die minimaal drie maanden voorafgaand bekend wordt gemaakt aan de markt, op het niveau van volledige postcode, gedetailleerde weekplanning en versie van de specificaties (de DSMR). Voorts achten wij het, vanuit bovenstaande, vanzelfsprekend dat de netbeheerders ieder jaar de planning op hoofdlijnen, in ieder geval in omvang, bekend maken aan de stakeholders, bijv. in oktober van het kalenderjaar.

Monitoring van de werkelijke realisatie van geplaatste meters is eveneens cruciaal. Uiteindelijk bepaalt het aantal geïnstalleerde meters het succes van de energie-aanbiedingen rondom slimme meters.

- **Goed regelen van oplevering na plaatsing en reactie op storingen cruciaal voor acceptatie**

Het Besluit beoogt de ontwikkeling van de markt voor energie-aanbiedingen rondom slimme meters te ondersteunen voor de duur van de grootschalige uitrol. Vanwege het belang hiervan zouden wij graag zien dat de wetgever hier heldere kaders schept voor de markt en de toezichthouder.

De meeste netbeheerders hanteren nu een proces bij het plaatsen van slimme meters waarbij het 5 dagen duurt voor een geplaatste slimme meter ook daadwerkelijk door de markt te benaderen is om op afstand uit te worden gelezen. Wanneer een marktpartij met de consument heeft afgesproken om meetwaarden op afstand uit te lezen en te ontsluiten, via een app of web portal e.d., dan kan het tot teleurstelling en klachten leiden dat dit de eerste 5 dagen niet lukt.

Graag zouden wij zien dat netbeheerders verplicht zijn om de consument en ons hierover volstrekte duidelijkheid te verschaffen, of, als dat eenvoudiger is, die periode van 5 dagen terug te brengen tot 1 of 0. Immers, wanneer de monteur het pand verlaat, is de telecommunicatie werkend.

Dezelfde duidelijkheid zien wij graag terug in het storingsproces. De Meetcode geeft netbeheerders nu enkele maanden om een storing op te lossen. Dergelijke oplostijden zijn voor een consument niet in lijn met de beleving van digitale producten. Ook geeft het huidige berichtenverkeer in de sector voor slimme meters (de zgn. "P4" berichten) te beperkt houvast voor de partijen die de data op afstand uitlezen.

- **Volwaardige functionaliteit: kleinere intervalwaarden gas**

In de Memorie van Toelichting wordt geborgd dat 100% van de consumenten de slimme meter krijgt aangeboden en het vertrouwen dat 80% de slimme meter zal accepteren uitgesproken. Wij willen er

graag op wijzen dat de maatschappelijke baten niet worden gerealiseerd door middel van acceptatie, maar slechts dan als de consument geëngageerd wordt om energiebesparing te realiseren. Dat vergt meer dan het aanbieden alleen; dat vergt proposities die de consument overtuigen dat de slimme meter met bijbehorende dienstverlening een waardevolle toevoeging is op het verbruiken van energie.

De actualiteit van de gegevens van de slimme gasmeter op de consumenten-interface (de P1-poort) moet wat dat betreft volgens Energie-Nederland stevig worden verbeterd. Nu werkt de slimme Elektriciteitsmeter die informatie over gasverbruik 1 keer per uur bij, wat de consument nauwelijks “actionable information” oplevert en dus onvoldoende prikkelt. Terwijl een consument per jaar twee keer zoveel uitgeeft aan gas dan aan elektriciteit.

Dit is met name ook belangrijk voor de vraag of de slimme meter een rol gaat spelen ten opzichte van de in opkomst zijnde *smart homes*. Immers, slimme thermostaten en Energiemanagement-systemen (“EMS”) werken nu doorgaans zonder tussenkomst van de slimme meter en presteren hierin nu beter. Zij hanteren namelijk een veel hogere frequentie van (het analoog) benaderen van de gasmeter dan de huidige interfaces van de slimme elektriciteitsmeter in zijn huidige vorm (het Besluit “Op afstand uitleesbare meters” scheidt hiervoor geen voorwaarden).

Als we de slimme gasmeter hierop niet aanpassen zal dit op de consumentenmarkt betekenen dat de slimme gasmeter minder wordt gewaardeerd. Wij dringen er dan ook op aan om de informatie uit de slimme gasmeter 12 keer per uur te verversen op de consumentenpoort (de “P1”), wetend dat dit technisch haalbaar is (via de “P2-poort” die de slimme elektriciteitsmeter verbindt aan de slimme gasmeter).

Met die aanpassing kan de slimme gasmeter de consument zinvol waarschuwen over verbruikte gasvolumes. Dat kan bijv. door bij het overschrijden van door de consument zelf in te stellen drempelwaarden (o.b.v. zelf te maken goede voornemens) een signaal te sturen naar een energiemanagementsysteem, app, digitale TV, andere domotica, of eenvoudigweg een SMS-berichtje naar een smart phone.

Het is vervolgens voor de consument nuttig en weinig moeite om in te grijpen. Achteraf vaststellen dat de rekening toch hoog uitpakt, zoals n.a.v. kostenoverzichten of hogere facturen, leidt tot negatieve emoties (vergelijkbaar met de beleving van een verkeersboete). Uit de psychologie is bekend (Kolb, *experiential learning*) dat we het menselijk gedrag effectiever aanpassen door informatie te geven waar de mens nog acuut op kan handelen en acuut een positieve prikkel (“ah, ik bespaar, dat bevalt me”) van krijgt.

Deze aanpassing in het Besluit “Op afstand uitleesbare meters” zou ons inziens bewerkstelligd moeten worden met het voorliggende Besluit. Dit om, wederom, maximale klantwaarde en stimulans van marktwerking te bewerkstelligen, maar bovendien om maximale energiebesparing te realiseren (in lijn met de EU en *Energy Efficiency Directive*).

- **Volwaardige functionaliteit: schakelen en dimmen op afstand**

Zoals toegelicht in de eerste paragraaf zijn onderscheidende diensten rondom de slimme meter cruciaal voor de maatschappelijke waarde; zowel door de diversiteit die het creëert tussen energieleveranciers en dienstenaanbieders als voor de interesse en acceptatie vanuit de consument.

Energie-Nederland stelt vast dat een van de meest innovatieve mogelijkheden die de slimme meter zou gaan bieden, namelijk *prepaid* i.p.v. het gebruikelijke betalingsmodel, nu gaat vervallen.

Het verbaast ons zeer dat de AMvB en de Memorie van Toelichting echter wel ruimte voor een facultatieve plaatsing van een schakelaar introduceert hetgeen in tegenspraak lijkt met haar eigen stelling;

“[...] de relatieve meerwaarde van de schakelfunctie met dusdanig veel onzekerheid is omgeven dat dit niet opweegt tegen de kosten en mogelijke veiligheidsrisico's. Bovendien brengen eventuele veiligheidsincidenten of negatieve beeldvorming rondom de schakelaar, waarbij de energietoever op afstand afgeschakeld kan worden, een risico met zich mee voor de acceptatiegraad en daarmee het behalen van de baten van de maatschappelijke business case van de op afstand uitleesbare meter”

Hieruit zou men verwachten dat het beleid van EZ en de netbeheerders dus is dat in Nederland geen enkele slimme meter geplaatst meer zou worden met op afstand te bedienen schakelaar of functie voor beperking.

Er blijft echter het recht voor om wel *prepaid* te plaatsen, zo blijkt uit de Memorie van Toelichting;

“[...] Omdat artikelen 4, eerste lid, en 5, eerste lid, van het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen uitsluitend minimumfunctionaliteitseisen stellen en daarmee niet verbieden dat meetinrichtingen voor elektriciteit en gas beschikken over andere functionaliteiten, kunnen ook meters die na inwerkingtreding van deze wijziging worden geplaatst worden uitgerust met een schakelfunctionaliteit. Deze situatie kan bijvoorbeeld optreden wanneer een netbeheerder als uitkomst van overleg met afnemer en leverancier een op afstand uitleesbare *prepaid* meter plaatst.”

Wij zijn ten zeerste benieuwd naar welke criteria de wetgever waar vast wil leggen om het verschil tussen “de stelling” en “de uitzondering” zo in te kaderen dat de afweging in dit Besluit over relatieve waarde en risico's dan weer niet van toepassing zou zijn op die categorieën van consumenten (hen die actief om *prepaid* verzoeken en hen die inhuizen op een woning met *prepaid* meters). Ook zijn wij zeer benieuwd hoe een leverancier en consument die *prepaid* geïnstalleerd willen hebben een netbeheerder kunnen overtuigen hieraan mee te werken. Een dergelijke functionaliteit moet dan voor alle dienstenaanbieders gelijk beschikbaar zijn. Op z'n minst zou voor deze situatie de medewerking van de netbeheerder, de kosten en de termijnen moeten worden gereguleerd.

- **Reactie op de overwegingen om over te gaan tot selectief afschaffen schakelen en dimmen**

We constateren op basis van bovenstaande dat de functies schakelen en dimmen op slimme meters niet in Nederland worden afgeschaft, maar selectief worden afgeschaft. Het gevaar ontstaat hiermee dat deze functionaliteit vooral onbereikbaar wordt gemaakt voor de consument en energieleveranciers.

De overweging in de Memorie van Toelichting is dat het onzeker is of prepaid een succesvol concept kan worden in de toekomst. Ten principale is het niet logisch om innovatie te beoordelen op huidige situatie en perceptie; ook met Internet en social media waren vooraf geen ervaringen. Daarnaast hebben pilots van energieleveranciers in Nederland uitgewezen dat consumenten wel degelijk zeer positief staan tegenover *prepaid*. Men werd zelden of nooit afgesloten, maar consumenten waardeerden wel degelijk het gevoel dat ze “*in control*” zijn.

Die consumentenwaardering verklaart ook dat in 19 van de 20 lidstaten die slimme meters uitrollen het schakelen op afstand zonder discussie wordt geaccepteerd.⁴ Wij vinden dat de Wetgever onvoldoende duidelijk heeft gemaakt waarom in Nederland de maatschappelijke baten en afwegingen anders liggen dan in die 19 EU lidstaten. Ook is ons volstrekt duidelijk op welke gronden de beveiligingsuitdaging voor de netbeheerders in Nederland van een totaal andere orde zou zijn dan voor de netbeheerders in die andere 19 lidstaten.

Verder menen wij dat het Besluit er te makkelijk aan voor bij gaat wat de waarde van deze functionaliteit is voor juist de meer kwetsbare consumenten. Ieder jaar worden in Nederland tussen 20.000 en 25.000 gezinnen fysiek afgesloten van elektriciteit en gas. Ten eerste zadelde fysieke afsluiting hen op met een rekening van de netbeheerder van 600 tot 1000 euro, wat voor de getroffen vaak een ramp op zichzelf is. Ten tweede betekent fysiek afsluiten vaak, ook na het regelen van betaling, dat die consumenten nog dagen moeten wachten tot de aansluiting weer tot stand wordt gebracht.

Beide problemen kunnen acuut worden opgelost met de functies schakelen en dimmen op afstand, zoals minister van Economische Zaken Maxime Verhagen de Tweede Kamer al had toegelicht.⁵

- **De energieleveranciers zijn er klaar voor**

De leden van Energie-Nederland zien uit naar de commerciële mogelijkheden die de slimme meter biedt om consumenten waardevolle en onderscheidende diensten aan te bieden. Energieleveranciers bieden al 8 jaar consumenten actief diensten op [slimme] meters aan en met succes. Het is goed te beseffen dat het de leveranciers (o.a. Oxxio) zijn die begonnen zijn de slimme meter aan de consument aan te bieden. Wij herkennen ons dan ook niet in negatief commentaar als zou dat niet het

⁴ Dit werd duidelijk uit een presentatie “*Feedback from European Commission Benchmarking Report on the Status of Metering Deployment in Europe*” van Manuel Sanchez Jimenez (EU) op dinsdag 15 oktober in het kader van European Utility Week 2013.

⁵ Door Minister van EZ Maxime Verhagen zijn n.a.v. een dialoog met de Tweede Kamer op 9 februari 2012 in Energiea soortgelijke ideeën naar voren gebracht; “Het beperken van de doorlaatwaarde bij slimme meters zou een waardevolle extra stap in de incassoprocedure kunnen zijn als laatste stap alvorens tot afsluiten over wordt gegaan of om een afsluiting af te wenden”, stelt Verhagen. Door dat beperken van de stroomlevering “worden wanbetalers geconfronteerd met een dreigende afsluiting, zonder dat het verdergaande middel van afsluiting direct hoeft te worden ingezet.” Zie ook de dialoog de Minister en Tweede Kamer lid Paulus Jansen (SP)
<http://www.bndestem.nl/algemeen/economie/wanbetaler-krijgt-beetje-gas-en-stroom-1.298444>

geval zijn. Dat uiteindelijk de politieke beslissing is genomen om de uitrol van slimme meters bij netbeheerders te beleggen ondersteunen wij, maar vragen wel om een gelijk speelveld voor de toegang tot de bijbehorende markt voor diensten rondom slimme meters.

De door ons gegeven aanbevelingen moeten de komende decennia borgen dat we de slimme meter niet alleen uitrollen, maar dat de consumenten de diensten rondom de slimme meter ook zullen omarmen, en dat diensten een goede samenhangende plaats zullen krijgen tussen alle andere maatregelen en aanbiedingen op het gebied van energiebesparing en duurzaamheid vanuit de energiemarkt.

Energie-Nederland is beschikbaar voor nadere toelichting op en het beantwoorden van vragen naar aanleiding van deze inbreng op de consultatie van het Besluit grootschalige uitrol van slimme meters.